

**ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ “НЕОФИТ РИЛСКИ”
БЛАГОЕВГРАД
ПРАВНО-ИСТОРИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ**

2700 Благоевград, пл. Георги Измирлиев – Македончето 1
тел/факс: +395/ 73/ 88 66 17, e-mail: admin@law.swu.bg

ЕВРОПЕЙСКО ПОЛИТИКА И ИНТЕГРАЦИЯ

1. Историческо развитие на идеята за обединена Европа. Проекти на Иржи от Подебради, херцог дьо Сули, Шарл Кастел /”Проект за установяване на постоянен мир в Европа”/, граф Анри дьо Сен-Симон /”Реорганизация на европейската общност”/, граф Рихард Куденхофе- Калерги /”Пан- Европа”/, 1923 г./, Аристид Бриан /Меморандум 1930 г./, Възраждане на европейските движения след края на Втората световна война. Конгресът на Европа в Хага през 1948 г.
2. Условия, при които започва практическото осъществяване на идеята за обединена Европа – доктрината “Труман”, планът “Маршал”. Създаване на основните организации с участие на западноевропейските страни в икономическата, политическата и военната област: Организацията за европейско икономическо сътрудничество - април 1948 г., създаване на Съвета на Европа - май 1949 г., Дюнкерски пакт 1947 г., Бюкселски договор 1948 г., ЗЕС и НАТО.
3. Декларацията на Робер Шуман от 9 май 1950 г. и подписване на Договора за Европейската общност за въглища и стомана - април 1951 г. Създаване на Европейската икономическа общност и Европейската общност за атомна енергия - март 1957 г. Политически измерения на европейските интеграционни процеси. Провал на Европейската отбранителна общност и Европейската политическа общност.
4. Наднационалност - основни елементи. Видове интеграция: формална и неформална, негативна и позитивна, единна и диференцирана. Теории, обясняващи европейската интеграция: федерализъм, функционализъм, неофункционализъм, интерговернментализъм, либерален интерговернментализъм /А.Моравчик/.
5. Обединителни процеси в Централна и Източна Европа от края на Втората световна война до началото на 90-те години на XX век. Двустранни съюзни договори, СИВ, ОВД, причини за разпадането им.
6. Политиката на “празния стол” и Люксембургският компромис. Структура и ефективност на Европейското политическо сътрудничество.
7. Единният европейски акт от 1986 г. - първа генерална ревизия на учредителните договори.
8. Договорът от Маастрихт -1993 г. Архитектура и правосубектност на Европейския съюз. Забавяне на ратификацията на Договора от Маастрихт. ОПОВОС – амбиции и реалности.

9. Принципът на субсидиарност - развитие на идеята, правна същност и уредба според ДЕС. Нови моменти според Договора за създаване на Конституция за Европа.
10. Следваща “генерална ревизия”- Договорът от Амстердам 1997 г. Основни моменти в Договора от Ница - 2000 г.
11. Разширяване на европейското обединение. Северното разширяване – Великобритания, Ирландия и Дания. Южното разширяване – Гърция, Испания и Португалия. Североизточното разширяване – Австрия, Швеция и Финландия. Разширяване на Европейския съюз на Изток – нови моменти.
12. Европейски институции, утвърждаващи наднационалното начало: Европейска комисия, Европейски парламент и Европейски съд. Европейски институции, утвърждаващи подхода на междуправителственото сътрудничество: Европейски съвет и Съвет на Европейския съюз /Съвет на министрите/.
13. Проблемът за “дефицита на демокрация” в работата на европейските институции. Институционната реформа според Договора от Ница от 2000 г. и проекта за Европейска конституция.
14. Идеята за диференцирана интеграция – същност и развитие. Различни модели за бъдещето на Европа: Европа на различните скорости, на твърдото ядро; Европа на променливата геометрия; Европа на концентричните кръгове; Европа a la carte.
15. Дебатът за бъдещето на Европа. Европейският конвент – необходимост от учредяването му и състав. Договор за създаване на Конституция за Европа.
16. България и ЕС – развитие на двустранните отношения. Европейско споразумение за асоцииране. Институции на асоциирането. Политически диалог. Подготовка за присъединяване на страната към ЕС.
17. Многостранный политически диалог в Европа - генезис, развитие на СССЕ/ОССЕ. Основни насоки в дейността на организацията след края на Студената война. Място на организацията в съвременната структура за сигурност и сътрудничество. България и ОССЕ.
18. Съвета на Европа- създаване, развитие, институции. България и Съвета на Европа.
19. Регионални интеграционни формати- ЦЕИ, ЦЕФТА, ОЧИС и други.

ЛИТЕРАТУРА

1. “Азбука на европейската интеграция”, Българо-английско-френски речник, С., ИЕИИ, НБУ и Европейски център за обучение “Лактеа”, 2001
2. Динков, Динко “България в Европейската интеграция”, ИК Б+М,С., 2002
3. “Европейска интеграция”, учебно помагало, под общата редакция на Ингрид Шикова, С., ИЕИИ, НБУ и Европейски център за обучение “Лактеа”, 2001
4. Европейско политическо сътрудничество” под ред. на Георги Генов и Емил Панушев, АЛБАТРОС, 2000
5. Захариева, Юлия “Възможности, форми и перспективи на политическата интеграция в Западна Европа”, ИМОСИ, С., 1983

6. Зидентоп, Лари “Демокрация в Европа”, РК “Васил Стоилов”, С., 2003
7. Калео, Дейвид “Да преосмислим бъдещето на Европа”, Военно издателство, С., 2003
8. “Основи на Европейската интеграция”, сборник под общата ред. на Ружа Иванова, ЦЕИ, С., 1998
9. Попова, Жасмин “Основи на правото на Европейския съюз”, Отворено общество, С., 1997
10. Борисов, Орлин “Право на Европейския съюз” Юриспрес, София, 2000
11. Хикс, Саймън “Политическата система на Европейския съюз”, ИК “Парадигма”, София, 2001
12. Цакер, Кристиан “Европейско право”, С., Сиби, 1998
13. Чакалоф, Мари-Франс “Изграждането на обединена Европа”, ИК КАМА, 2000
14. Шрьотер, Ханс Йорг “Европа - актуален справочник. Политика, икономика, история, култура”, РИВА, 2002
15. Семов, Атанас “Европа - 12 звезди”, Сиела, С., 2003
16. Иванова, Ружа – “Европейският съюз след Договора от Амстердам”, Сп. “Съвременно право”, Бр. 2/1998
17. Списание “Международни отношения”
  - Близнашки, Г. “Модусите на конституционна промяна: Европейският съюз и България”
  - Вюненбюрже, Ж. “Перспективи за присъединяването на България към Европейския съюз” 6/1999
  - Георгиев, Пл. “Размисли за корените на обединена Европа” 3/2000
  - Гетова, М. “ Въпросите на присъединяването на България към Европейския съюз” 4/2001
  - Димитров, Илчо “Национална политика в условията на европейска интеграция” 2/1994
  - Канев, Д. “Две Европи – една цел” 3/2001
  - Начев, Н. – “Теоретични основи на евроинтеграцията” 3/2000
  - Рангелов, А. “Другата Европа” 4/1998
  - Савов, Е. “България и Европейският съюз/някои проблеми, свързани с *aquis communautaire*/ 5/2000
  - Стефанов, С. “Предимства и рискове в присъединяването на България към ЕС” 4/2001
  - Христова, К. “Политически аспекти на присъединяването на България към ЕС” 4/2001
  - Цачевски, В. “Интегрирането на България в Европейския съюз: перспективи и предизвикателства” 5/2000

Белова, Г. “Моделите и проблеми на институционалната реформа в Европейския съюз” 2/2002

Белова, Г. “Идеята за диференцирана интеграция и модели за бъдещето на Европа” 2/2003

18. Инотай, Андраш “В ЕС няма да влиза само главният преговарящ и дипломатите, а цялото общество”, в. “Капитал” 27юли – 2 август 2002 г., с.11
19. Фройндлич, Мая “Суверенитетът - цената на евроинтеграцията?” сп. НИЕ, IV, 2000, №4 /прев. от хърв./
20. “Европейский союз на пороге XXI века” под редакцией Ю.А. Борко и О.В. Буториной, М.: Эдиториал УРСС, 2001
21. Стрежнева М.В, Особенности институционального развития ЕС, журнал “Мировая экономика и международные отношения”, 3/1999
22. “Страны Центральной и восточной Европы на пути в Европейский союз”, Москва, Наука, 2002
23. Шемятенков, В.Г. “Европейская интеграция”, изд. “Международные отношения”, Москва, 2003
24. Craig, Paul and De Burca, Grainne *EU Law- Text, Cases and Materials*, 2nd ed. Oxford, 1998
25. Wallace, Helen and Wallace, William *Policy-Making in the European Union*, 4th Ed., Oxford University Press, 2000

ИЗГОТВИЛ: Доц. д-р Габриела Белова-Ганева